

PROTOKÓŁ NR XVIII/25 Z UROCZYTEJ SESJI RADY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO W DNIU 12 WRZEŚNIA 2025 ROKU

XVIII sesja Rady Powiatu Tarnogórskiego rozpoczęła się 12 września 2025 roku o godzinie 12:10 w Centrum Kultury „Karolinka” w Radzionkowie Plac Jana Pawła II 2.

Udział w niej wzięli radni Powiatu zgodnie z listą obecności (załącznik nr 1) oraz zaproszeni goście.

Porządek obrad sesji przedstawiał się następująco:

1. Otwarcie uroczystej sesji.
2. Wystąpienia przedstawicieli wnioskodawców, wręczenie Nagrody „Orła i Róży” Laureatom a także wystąpienia Laureatów oraz zaproszonych gości.
3. Wpis do Kroniki Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach.
4. Zakończenie uroczystej sesji.

Ad 1

Sesję Rady Powiatu Tarnogórskiego otworzył Przewodniczący Rady Powiatu Przemysław Cichosz. Obecnych było 21 radnych, co stanowiło kworum.

Przewodniczący Rady Powiatu poprosił wszystkich o powstanie i wprowadzenie sztandaru Powiatu Tarnogórskiego. Następnie przywitał tegorocznych Laureatów Nagrody „Orła i Róży”:

- 1) Justynę Konik dyrektor Centrum Kultury „Karolinka” w Radzionkowie, będącego opiekunem Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoślązaków do ZSZZ w 1945 roku w Radzionkowie (Centrum) oraz Małgorzatę Laburdę-Lis kierownik Centrum,

- 2) Krzysztofa Mikołajczyka założyciela Grupy Poszukiwawczo-Ratowniczej działającej przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Orzechu (Grupa) oraz Tomasza Czogałę Prezesa Ochotniczej Straży Pożarnej w Orzechu.

Po czym powitał obecnych na sesji członków Zarządu Powiatu Tarnogórskiego, radnych Powiatu Tarnogórskiego, dotychczasowych Laureatów Nagrody oraz pozostałe zaproszone osoby.

Ad 2 i 3

Przewodniczący Rady Powiatu na wstępie powiedział: „dzisiaj serce Powiatu bije tutaj, w Radzionkowie. To nie przypadek, że nasza uroczysta sesja, podczas której wręczymy tegoroczne Nagrody „Orła i Róży”, odbywa się właśnie tutaj, w gościnnych murach Centrum Kultury „Karolinka”. Niedaleko stąd, gdzieś tam w tym kierunku, w budynku dawnego dworca kolejowego, swoją siedzibę ma pierwszy z tegorocznych Laureatów, a konkretnie Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoślązaków do ZSRR w 1945 roku. Nieco dalej, ale też w tamtym kierunku, w malowniczym Orzechu, w gminie Świerklaniec, przy OSP działa Grupa Poszukiwawczo-Ratownicza, czyli nasz drugi, tegoroczny Laureat Nagrody „Orła i Róży”. Następnie przypomniał, że Nagroda „Orła i Róży” to najwyższe wyróżnienie przyznawane przez Radę Powiatu Tarnogórskiego na wniosek Kapituły Nagrody. Dodał, że to prestiżowe odznaczenie jest wręczane osobom oraz instytucjom związanym z powiatem tarnogórskim, które wyróżniają się w swojej działalności kulturalnej, sportowej, społecznej oraz charytatywnej. Poinformował, że od 2003 roku Nagrodą „Orła i Róży” uhonorowano 22 osoby oraz 12 organizacji. W gronie laureatów znaleźli się m.in. prof. Jan Miodek, Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Tarnogórskiej, prof. Marian Zembala i Zespół Pieśni i Tańca „Mały Śląsk”. Po czym przypomniał zmarłych Laureatów Nagrody: prof. Mariana Zembalę, senator RP Marię Pańczyk-Pozdziej, Piotra Mankiewicza założyciela Muzeum Chleba w Radzionkowie, Gabriellę Horzela-Szubińską prezes Stowarzyszenia „Śląski Dzwon Nadziei” i Justynę Kędziałę poetkę.

Następnie powiedział: „Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoślązaków do ZSRR w 1945 roku, to miejsce wyjątkowe na mapie Śląska. Miejsce pamięci, które w poruszający sposób przypomina o tragicznych losach naszych przodków. Dodał: „tam historia przemawia do nas, skłaniając do refleksji i wyciągania wniosków na przyszłość. Dziś, w niespokojnych czasach, gdy odżywają dawne demony i powracają groźby autorytaryzmu, ta lekcja historii jest szczególnie ważna i powinniśmy odrobić ją wszyscy.” Po czym stwierdził, że uhonorowanie Centrum Nagrodą „Orła i Róży” było jedynie kwestią czasu a ostatecznym impulsem było ustanowienie przez Sejm RP oraz przez Sejmik Województwa Śląskiego roku 2025 Rokiem Tragedii Górnośląskiej. Po czym poprosił członka Zarządu Powiatu Tarnogórskiego Dariusza Szopę jako „pomysłodawcę złożenia wniosku” o wygłoszenie laudacji w imieniu wszystkich wnioskodawców.

Dariusz Szopa członek Zarządu Powiatu powiedział, że jako mieszkańcowi Radzionkowa i członkowi Zarządu Powiatu Tarnogórskiego, jest mu bardzo miło, że w Radzionkowie 10 lat temu powstała instytucja, „która dba o pamięć Górnego Śląska”. Dlatego z tego miejsca chce wyrazić „wdzięczność a zarazem dumę, że jest to w Radzionkowie”. Podkreślił, że Centrum powstało dzięki woli społeczności lokalnej, ówczesnych władz Miasta Radzionków, Instytutu Pamięci Narodowej oraz historyków. Stwierdził, że jest to bardzo ważne przedsięwzięcie, które pozwala pielęgnować pamięć o tym co się wydarzyło w 1945 roku na Górnym Śląsku i o czym zakazywano mówić i dodał: „o wywóźce, o tragedii rozstań, o ciężkiej pracy w kopalniach, o głodzie na Syberii i o tym jak wielu z nich nie wróciło”. Zwrócił uwagę, że dopiero po 1989 roku „można było o tym mówić, mówić swobodnie i głośno, w mediach, domach i na spotkaniach”. Następnie podziękował Centrum za pielęgnowanie tradycji i organizowanie spotkań oraz wystaw i jako przykład wskazał wystawę pt.: „Můj Ōpa tyž boł deportowany. Losy Górnoślązaków deportowanych do ZSRS w 1945 roku”, która była prezentowana w Senacie RP, w Gmachu Sejmu Śląskiego w Katowicach oraz w Parlamencie Europejskim. Dodał:

„historia z Radzionkowa była na różnych szczeblach debat publicznych Polski i Europy”. Po czym powiedział, że „historia Górnoślązaków była różna, nie zawsze kolorowa, I połowa XX wieku to był ciężki okres dla Śląska, dla Ślązaka”. Podkreślił, że dla Ślązaka istotne były trzy wartości: „Bóg, rodzina, praca”. Następnie podziękował Kapitulie za przychylenie się do wniosku i uhonorowanie Nagrodą „Orła i Róży” Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoślązaków do ZSRR w 1945 roku w Radzionkowie. Na zakończenie powiedział: „zapamiętajmy, że ten rozdział nie jest zamknięty, to jest historia, która ciągle trwa”.

Przewodniczący Rady Powiatu poinformował, że w dniu 30 kwietnia 2025 roku członkowie Kapituły Nagrody „Orła i Róży” rekomendowali wniosek złożony przez Dariusza Szopę członka Zarządu Powiatu, aby ww. wyróżnieniem uhonorować Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoślązaków do ZSRR w 1945 roku. Biorąc pod uwagę opinię Kapituły – Rada Powiatu Tarnogórskiego na sesji w dniu 27 maja 2025 roku, jednogłośnie podjęła uchwałę w sprawie przyznania Nagrody „Orła i Róży” Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoślązaków do ZSRR w 1945 roku.

Anna Kubica Wicestarosta Tarnogórski wraz z Przewodniczącym Rady Powiatu oraz Dariuszem Szopą członkiem Zarządu Powiatu wręczyli przedstawicielom Laureata Nagrodę „Orła i Róży”.

Przewodniczący Rady Powiatu powiedział: „kiedy w jednej chwili komuś zawala się cały świat, oni wraz z dzielnymi psami ratowniczymi, metr po metrze, z narażeniem własnego życia, przeszukują gruzowiska by ratować innych. Swoim bohaterstwem zapisali się już w wielu akcjach ratowniczych na terenie całego kraju, pokazując, że prawdziwa odwaga i poświęcenie nie znają granic. A są stąd, z małej miejscowości w powiecie tarnogórskim, gdzie na co dzień stacjonują przy Ochotniczej Straży Pożarnej”. Po czym stwierdził, że o Grupie Poszukiwawczo-Ratowniczej najlepiej opowie mieszkaniec Orzecha, pomysłodawca złożenia wniosku o przyznanie Nagrody „Orła i Róży”, Sebastian Nowak członek Zarządu

Powiatu Tarnogórskiego. Po czym poprosił o wygłoszenie laudacji w imieniu wszystkich wnioskodawców.

Sebastian Nowak członek Zarządu Powiatu na wstępie powiedział, że Ochotnicze Straże Pożarne są ważnym elementem systemu bezpieczeństwa lokalnych społeczności. Druhny i druhowie w całym powiecie każdego dnia są gotowi do działania przy pożarach, wypadkach, klęskach żywiołowych i w wielu innych sytuacjach, których nie da się przewidzieć. Ich służba zasługuje na uznanie i wdzięczność mieszkańców. Wśród tych jednostek jest Ochotnicza Straż Pożarna w Orzechu, w której działa Grupa Poszukiwawczo-Ratownicza. Tworzą ją ratownicy i psy szkolone do pracy w warunkach, „gdzie czas i każdy najmniejszy ślad mają ogromne znaczenie”. Grupa pokazuje, jak bliska współpraca człowieka i psa może służyć ratowaniu życia. To więc zbudowana na wzajemnym zaufaniu – fundamencie, który pozwala działać i docierać tam, gdzie inni nie potrafią. Następnie powiedział, że Grupa od dekady niesie pomoc w miejscach, gdzie liczy się każda sekunda: w lasach, na polach i gruzowiskach. Jej praca wymaga odwagi, determinacji i niezwyklej cierpliwości. Ponadto powiedział, że działalność Grupy, to nie tylko akcje ratunkowe ale także edukacja i profilaktyka w tym spotkania z dziećmi, warsztaty z udzielania pierwszej pomocy i udział w wydarzeniach lokalnych. Działania Grupy często wykraczają poza granice powiatu. Dzięki jej aktywności Powiat Tarnogórski jest obecny tam, „gdzie ważą się ludzkie losy”. Na zakończenie powiedział: „Drodzy Ratownicy, dziś pragniemy wyrazić wdzięczność za Waszą pracę. Wasze działania sprawiają, że wiele osób otrzymuje pomoc w trudnych chwilach, a nasza społeczność zyskuje poczucie bezpieczeństwa. Z uznaniem wręczamy Wam Nagrodę „Orła i Róży”, wyróżnienie dla osób, które potrafią dostrzec potrzeby drugiego człowieka i reagować na nie w trudnych sytuacjach”.

Przewodniczący Rady Powiatu poinformował, że na posiedzeniu w dniu 30 kwietnia 2025 roku, Kapituła Nagrody „Orła i Róży” rekomendowała wniosek, złożony przez Sebastiana Nowaka członka Zarządu Powiatu, aby

ww. Nagrodą uhonorować Grupę Poszukiwawczo-Ratowniczą, działającą przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Orzechu. Biorąc pod uwagę opinię Kapituły, Rada Powiatu Tarnogórskiego na sesji w dniu 27 maja br. jednogłośnie podjęła uchwałę w sprawie przyznania Nagrody „Orła i Róży” dla Grupy Poszukiwawczo-Ratowniczej, działającej przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Orzechu.

Wicestarosta Tarnogórski wraz z Przewodniczącym Rady Powiatu oraz Sebastianem Nowakiem członkiem Zarządu Powiatu wręczyli przedstawicielom Laureata Nagrodę „Orła i Róży”.

Justyna Konik dyrektor Centrum złożyła Kapitulę Nagrody, Władzom Powiatu Tarnogórskiego oraz radnym Powiatu Tarnogórskiego podziękowania za uhonorowanie Centrum Nagrodą „Orła i Róży”. Dodała: „jest to dla nas szczególne wyróżnienie, które traktujemy nie tylko jako docenienie naszej dziesięcioletniej pracy ale przede wszystkim jako dowód, że pamięć o trudnych i bolesnych losach Górnoślązaków wciąż jest bardzo ważna dla społeczności lokalnej, w szczególności dla społeczności powiatu tarnogórskiego”. Po czym powiedziała, że Centrum powstało „aby dać głos tym, których historia przez lata była przemilczana”. Nagroda jest dla nich symbolem, że ich misja zachowania prawdy, pielęgnowania pamięci i przekazywania kolejnym pokoleniom ma sens i znajduje zrozumienie. Następnie powiedziała, że podziękowania należą się Burmistrzowi Miasta Radzionków Gabrielowi Toborowi, który był inicjatorem powstania Centrum oraz osobom, z którymi od 10 lat to miejsce jest tworzone i osobom, które wspierają działalność Centrum. Stwierdziła, że Nagroda zobowiązuje ich do „dalszej dobrej pracy” i do tego „żeby kolejne pokolenia znały prawdę i umiały czerpać z niej lekcję i dzięki pamięci mogły budować przyszłość opartą na szacunku i odpowiedzialności za wspólne dziedzictwo”. Na zakończenie złożyła gratulacje „tym, którzy ratują życie ludzkie”.

Przewodniczący Rady Powiatu stwierdził, że Centrum Kultury „Karolinka”, w którym odbywa się uroczysta sesja jest „swoistym mecenasem Laureatów Nagrody „Orła i Róży””. Przypomniął, że Laureatami tej Nagrody są również: Zespół Pieśni i Tańca „Mały Śląsk” oraz Chór Harfa z Radzionkowa. Po czym poprosił o zabranie głosu przedstawiciela drugiego Laureata.

Krzysztof Mikołajczyk założyciel Grupy podziękował za wyróżnienie i dodał, że jest ono dla nich bardzo dużym zaszczytem. Traktują je jako „docenienie” nie tylko ratowników ale również ich najbliższych, którzy wiedzą co oznacza syrena alarmowa. Dodał: „po prostu bierzemy spakowany plecak i jedziemy na akcję ratować życie i zdrowie ludzkie”. Po czym powiedział, że chce podziękować również wszystkim byłym członkom Grupy, bo każda osoba bardzo dużo wnosi do jej rozwoju. Ponadto powiedział, że gdy przystępują do egzaminów, co ma miejsce co roku lub co dwa lata w zależności od specjalności, to słyszą od egzaminatorów, że „ratownicy z OSP Orzech zawsze przyjeżdżają przygotowani, gotowi do działań, do akcji”. Na zakończenie podziękował za wyróżnienie „w imieniu całej Grupy, wszystkich obecnych i byłych członków” i dodał: „zaświadczam, że nasze działania nadal będą na 150%, zawsze będziemy w gotowości do niesienia pomocy i oby takich konieczności było jak najmniej”.

Tomasz Czogała Prezes Zarządu Ochotniczej Straży Pożarnej w Orzechu w imieniu wszystkich członków OSP w Orzechu podziękował Kapitulę za wyróżnienie. Dodał, że jest im bardzo miło, że ich wysiłek i trud został dostrzeżony. Po czym powiedział: „ten budynek, ten sprzęt, te wozy nic by nie znaczyły, nic by nie działały gdyby nie ci wszyscy ludzie, którzy są członkami OSP Orzech, są członkami Grupy Poszukiwawczo-Ratowniczej i dzięki tym ludziom ta nasza OSP już działa od ponad 125 lat”. Dodał, że Grupa działa od 10 lat. Na zakończenie podziękował Kapitulę za wyróżnienie oraz członkom OSP i wszystkim osobom i instytucjom, które przez wszystkie lata wspierały ich działania.

Przedstawiciele Laureatów dokonali wpisu do Kroniki Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach.

Gratulacje Laureatom złożyli: Halina Bieda Senator RP, Grzegorz Szeremeta Zastępca Burmistrza Miasta Radzionków, Karol Majewski Przewodniczący Rady Miasta Radzionków, Elżbieta Borkowska ze Stowarzyszenia Pamięci Tragedii Śląskiej w Zabrze, Olaf Pest radny Miasta Gliwice, Arkadiusz Pilarz Przewodniczący Rady Miasta Ruda Śląska, Grzegorz Zadęcki Wójt Gminy Świerklaniec, Zenon Lis w imieniu Piotra Stracha Posła na Sejm RP oraz własnym, Adam Lachowicz Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowskich Górach.

Przewodniczący Rady Powiatu odczytał listy gratulacyjne skierowane do Laureatów przez Marszałka Województwa Śląskiego Wojciecha Saługi. Po czym poprosił wszystkich o powstanie i odprowadzenie sztandaru Powiatu Tarnogórskiego.

Ad 4

Wobec wyczerpania porządku obrad o godzinie 13:27 Przewodniczący Rady Powiatu zamknął XVIII sesję Rady Powiatu.

Przewodniczący Rady Powiatu

(-) Przemysław Cichosz